

Taxa postalá platte in numerar No. 224.716-929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (vott Brassai u.) 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, félévre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre havonta 1, negyedévre 3, félévre egészévre 10 dollár, vagy egyenértékű valuta. Hirdetések díj szerint. Az „UJ KELET” az országban az első és legnagyobb példányszámú zsidó lap. Cikkeink utánpótlását csak a postai megjelölés elengedhetetlen.

UJ KELET

Magyarországi zsidó politikai napilap

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Ára 5 lej

Bermentetlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzésére és visszaküldésére nem vállalkozunk. Főszerkesztő Dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31.

Vasárnap, 1932 márc. 20.

5692. ÉV VEADAR 12. XV. ÉVF. 67. SZAM

ek

deklodott. A né...
vezmény mostani...
a román kor...
meghatározott...
azonban, hogy...
adott pillanat...
zó kommentárok...
ellenre azt hi...
a javaslat elfo...

**ny pusztítá...
ce-patak**

rcius 18. (Az...
Az olvadás kö...
a Pece nevű...
nagy pusztítást...
víze csaknem...
z a maga rom...
Kesztyű Bernát...
k víze és többi...
k az embereket...
ellepte a víz és...
jlesen megköze...

átiratot inté...
hogy tisztítsák...
medret szabja...
A város elutasi...
azzal az indo...
et nem tartozik...
adása kétségbe...
a környék la...

megdagadt és...
rták a Garasos...

**tamadja...
t a reviz...
da miatt**

márc. 18. Az...
alkozik a Ma...
revizió érdeké...
ával, amely a...
ben újból éles...
i a lap Hög...
it tanárnak...
ített tanulmá...
di, hogyan le...
lmi egyetem...
mű kiadását...
gban szintén...
revizió érdeké...
Mendel tartott...
t.

Citta Davila...
t benyújtotta...
Helyébe min...
Radu Juvara...
r kerül.

**millió lej...
a nagy...
sdén**

ius 18. (Az Uj...
tartotta meg a...
yülését, ame...
költ. Elnöki...
ogy az utóbbi...
rtékü gabonát...
tőzsdén. Janu...
millió értékben,
600 ezer lej ér...
k alapján már...
ég magasabb...

éseképen an...
malomtulajdó...
alkodót válasz...

Lapkiadó St...
Str. Baron L...
A. Tol... 5-77

Önök is szól ez az irás,

aki elfelejtette, hogy mit is jelent voltaképpen ez a szó: előfizetés. Még a régi békevilágból ered ez az elnevezés, ami akkor a szó-szors értelmében az előfizetést jelentette, jelölve annak, hogy amikor minden árút 3, 6 vagy 12 hónapos hitelre adtak, az újságok árát 3, 6 vagy 12 hónapra előre fizették ki.

Mióta a hitel élet felmorzsolódott egyre többen vásároltak minden másét készpénzért, csak épen a lap árát fizetik utólag, vagy utólag sem.

Am, ha a konzolidáció boldog éveiben is az előfizetésre volt alapítva a lapok existenciája, mennyivel inkább rendíti meg alapjaiban az utólagos fizetés és a hátralékok felszaporodása egy lapvállalat életét.

Azért írunk most Önnek, aki hisszük hogy szívén viseli az Uj Kelet sorsát és nem akarja azt, hogy egy napon kizáradjon a tinta becsületes és tiszta tollunkból, gondoljon arra, hogy nem rendezte még az Uj Kelet-nél fennálló tartozását.

Ne várja azt, hogy levelet írjunk Önnek. Mert egy levél 7 lej, két levél 14 lej és minden felszólítás elviselhetetlen költséget ró kiadóhivatalunkra.

Ne várjon addig, míg központi kiküldöttünk felkeresi, hiszen az utazások újabb súlyos teherrel rójják meg az Uj Keletet.

Ha eljutott Önhöz ez az üzenetünk, kérem utána, hogy rendezte-e már a tartozását és ha nem küldje be azonnal előfizetési hátralékát.

Azt hisszük!

A delegáció vezetője a kereskedelem tanaszait próbálta ékes szavakba önteni. Beszélte a mezőgazdasági tartozások konverziójáról. A hitelválságról. A csődök, a bankok és inzulenciákról. Elmondotta — ki tudja hányadszor már —, hogy a kereskedelem a pusztulás küszöbén áll.

Argetoianu szórakozottan hallgatott. Szemmel láthatólag unta a delegáció elöljáróját. Csuf prókonzul-fejét oldalra hajtván, elnézett a delegátusok fölött a menyezetre, ahonnan elődeinek képei függnek alá. Egyszer csak megszólalt:

— Hát mit gondolnak önök? Hogy én nem tudom mindezeket? Hogy én nem ismerem a kereskedelem panaszait? Önök azt hiszik, hogy én nem fogok inzulálni a kereskedelem érdekében?

A delegáció dermedten hallgatott. Az excellenciás ur kirohanása torkukra forrasztotta a szót.

És egy sem akadt, aki odavágta volna. Nyiltan. Egyenesen. A szemébe.

Igy: — Igenis, azt hisszük!

**Csak így tovább
Pénzügyminiszter urak**

Bolond Istók egyszer úgy járt Debrenben, hogy a jég elverte a szőlőjét. Fogta magát Bolond Istók, vett egy hatalmas dorongot és elkezdte irgalmatlanul csépelni az épen maradt szőlőtökét.

— Hadd lám, Uram Isten — kiáltott fel —, mire megyünk ketten. Amit nem vert el a jég, elverte azt Bolond Istók.

Szakasztott így csináltak a pénzügyminiszterek is. Amikor kezdett rosszul menni az állam nevű boltnak és a krízis falatát is kiűssék az állam szájából, vettek egy hatalmas dorongot, nem azért, hogy a krízist verjék agyon, hanem azért, hogy a krízisnek segítsenek agyon verni a még meglévő állami bevételeket.

Ugy látszik az fájt különösen a pénzügyminisztereknek, hogy ezekben a ne-

Létrejött a megegyezés Kina és Japán között

A japánok semleges területre vonják vissza haderőiket. Mukdenben kihirdették az ostromállapotot

London, március 19. Sanghaiból érkezett hírek szerint megállapodás jött létre Kina és Japán között. Eszerint a japánok visszavonják csapatukat jelenlegi előretolt állásaikból a nemzeti közeli negyed környékére s a kiürített területen a kínaiak újra átvehetik a közigazgatást.

A kínai csapatoknak meg kell maradniuk jelenlegi állásaikban a semlegesített husz kilométeres övön kívül. A Mandzsuriába küldött népszövetségi vizsgáló bizottság az egyezkedő tárgyalásokban ugyan részt nem vett, de kétségtelen, hogy jelenléte Sanghaiban kedvező hatást gyakorolt s meggyorsította a megegyezést.

Japán álláspontja Mandzsuria függetlenségének kérdésében

London, március 19. Tókióban ma átadták a kínai követnek a japán kormány választát Kina jegyzékére, amelyet a független Kina javára írtak, amelyet a független Mandzsuria ügyében intézett Ja-

pony hiányában semmi része nincsen a független Mandzsuria megalapításában, az új állammal nem áll összeköttetésben,

de azt is le kell szögeznie, hogy Japán előtt rokonszenves az új államalakulat, mert hajlandó biztosítani a japán érdekek védelmét.

Ostromállapot a független Mandzsuriában

London, március 19. Mukdenben proklamálták az ostromállapotot, mert száz-ezer kínai önkéntes vonul a város ellen. A kínai önkéntesek utközben városokat és falvakat fosztogatnak, letéplik az új mandzsui állam jelvényeit és lohogóit.

Mandzsuria új kormánya a legsürgösebb állami szükségletek fedezésére külföldi kölcsönt készül felvenni s ennek biztosítékául hajlandó lekötni a vasutak jövedelmeiből az államot megillető hányadot. Remélik, hogy Japán is elvállalja a kölcsön garanciáját.

Az angol kormány egyelőre nem kötheti le magát a Tardieu-terv mellett

A kereskedelmi miniszter megvalósíthatónak tartja a tervet Románia és Magyarország szimpátiával kísérik a Tardieu-tervet

London, március 19. Runciman angol kereskedelmi miniszter az amerikai lapok londoni munkatársainak lakomáján kijelentette, hogy az angol kormány rokonszenvezik a középeurópai gazdasági együttműködés tervével s ennek érdekében kész áldozatot hozni s a középeurópai gazdasági élet újjáépítése megvalósításáért hajlandó lemondani a megsegítésre szoruló államokkal szemben a legtöbb kedvezmény elvéről.

A hivatalos álláspont

London, március 19. A Daily Telegraph szerint az angol kormány a legmelegebben pártfogolja és örömmel üdvözi a középeurópai gazdasági együttműködésre vonatkozó Tardieu-tervet, de ezidőszent még nem kötheti le magát a preferenciák mellett.

Németországot feltétlenül figyelembe kell venni

A Morningspost arról értesül, hogy a Tardieu-terv fél-Európa kormányait foglalkoztatja Párizsi körökben még nem látják tisztában, hogy a preferenciákat csak az öt középeurópai állam érdekében léptetik életbe, vagy pedig bekapcsolódnak a nagy hatalmak is s ezzel a megoldás keresése általános konferenciává szélesül. Németországot mindenesetre figyelembe kell

venni, mert esetleg elvonhatná Ausztriat a koncepcióban való részvételtől.

Apponyi időszerűnek tartja a francia tervet

Bécs, március 19. Apponyi gróf Genf-ből hazatérte Bécsben intervjut adott az osztrák és külföldi lapok munkatársainak, amelynek során kijelentette, hogy a gazdasági együttműködést célzó francia tervet nagyon időszerűnek tartja. Bár komoly nehezségeket kell még elhárítani, mégis bizik abban, hogy a tervet realizálni lehet.

Románia szimpátiával kíséri az együttműködés tervét

Bucuresti-Bukarest, március 19. A bukaresti lapokban hivatalos kormánykommuniké jelent meg, mely szerint a francia kormány nemes intencióból tervezett készített a dunai államok együttműködéséről, amelyet a román sajtó és közvélemény igen élénk érdeklődéssel fogadott. Mihelyt a kormány hivatalos értesítést kap, azonnal tanulmányozás tárgyává teszi a kérdést és a többi érdekelt kor mányal érintkezésben igyekszik annak megoldását elősegíteni. A kormány a kelendő időben tájékoztatni fogja a kamarát ennek az ügynek fázisairól.

héz években még mindig 1600 millió lejt vett be évenként az állam a szeszdoból.

Nosza gyorsan hozzáfogtak a pénzügyminiszterek mindenféle új törvénynek a megalkotásához, hogy ezt a komoly falatot is kiűssék az állam szájából.

Jól dolgoztak, gyorsan dolgoztak. Éppen most vallotta be Zamfir Bratescu államtitkár, hogy milyen nagyon jól dolgoztak.

Az eredmény, hogy a szeszipart agyon verték, a feketeszeszések a börtönben ül-

nek, az inspektorok 1-2 évi börtönbüntetéssel a vállukon szaladgálnak az országban, a parasztok vígan főzik a kis-üstön a pálinkát, mérges pálinkát isznak és tetejében 1600 millió lej helyett 36 millió lej folyt be a múlt esztendőben az államkasszába.

Csak így tovább pénzügyminiszter urak.

Égünk a vágytól megélni már azt az időt, hogy rá is fizessünk egy kicsit a szeszdóra.

VILÁG TÖKRÉ

Goethe purimi játéka

Goethe százéves halálának évfordulója alkalmával Purim előtt aktuálisnak tartjuk megemlékezni a purimi-játékról, amit a költő bábjátéknak szánt e címmel: „Das Jahrmarks fest zu Plundersweilen“. Bőjtéji játék tele szellemes szatírával, aminek művészi értékét nem csökkentették az elszuhanó évtizedek. A Haman és Achasverus közötti párbeszéd a legbájosabb és egyben legszellemesebb alkotása Goethének, de természetesen az antiszemiták fegyvere is. Ők ugyanis a saját szempontjaikat látják igazolva Haman zsidóellenes kijelentéseiben és pillanatilag sem gondolnak arra, hogy Achasverus feleleteit fölhasználják. Rosszui is járnának vele. Mert Achasverus szellemes válasza sok helyütt valóságos apológia a zsidóság mellett.

A bevezető monológban Haman első szavai már elárulják az antiszemitizmus motívumait: a kicsinyes bosszút. Haman figyelmezteti az uralkodót, hogy a zsidók a hódotatot, amivel a királynak tartoznak az istenük számára hozzák és ezzel az állam többi polgára előtt rossz példát mutatnak. Am a király a következőket feleli a vádaskodásokra:

„Mir ist es eineriei, wenn sie die Psalmen singen. Wenn sie nur ruhig sind und mir die Steuern bringen.“

Hevenyészett fordításban:

„Mit törődöm vele, ha zoltáraitak mormolják! Ne lázongjanak és fizessék pontosan az adókat.“

Haman erre folytatja vádaskodásait. Most már teljes gözzel. A négy sort az antiszemita propaganda ma is nagy előszeretettel használja és aknázza. Ime:

„Auch ist's das eben nicht, wovon die rede war. Der Jude liebt das Geld und fürchtet die Gefahr. Er weis mit leichter Mühe und ohne viel zu wagen. Durch Handel und durch Zins Geld aus dem Land zu tragen.“

„Hiszen nem is erről volt szó voltaképpen. A zsidó keresi a pénzt és kerüli a veszélyt. Keveset fáradság és alig van mersze. Sokat üzérkedik és megtelik a zsebe.“

És mit felel Ahasvér?

„Ich weis das nur zu gut, mein Freund, und, ich bin nicht blind. Doch das tun andere mehr, die unbeschnitten sind.“

Jól tudta ezt az uralkodó, de tudta azt is, hogy a nemhéberek még inkább követik el a vád által hangoztatott hibákat. A játék későbbi során kiderül Haman további gonoszága: a zsidók pénzét áhitozza. A költemény Hamant korlátozott, személyes intrikák által vezetett intrikusnak tünteti föl. Önzését államférfias köpenybe burkolja, de a zsidók elleni érveit ő maga sem veszi komolyan.

Achasverus királyt nem valami expansionizmus, hódító politikára berendezett agyu és energiájú fejedelemnek tünteti föl Goethe purimjátéka. Inkább olyan uralkodó, aki kerüli a fáradságot és veszedelmeket.

... Die Götter machens recht; So lebt und so regiert von jeher mein Geschlecht;

1 nap 27
2 nap 42
3 nap 58

megelégedett vevő vásárolt üzletünkben

Győződjön meg

ÖN IS

tavaszi kabát és kosztüm anyagaink kiváló minőségéről és eredeti gyári áraitól

„Serilana“
S. A.

Gyapjuipar R. T.
Timisoara

detail lerakata
CLUJ, Calea Regele
Ferdinand 14.

Mit Müh' hat keiner sich das weite Reich erworben Und keiner jemals ist aus Sorglichkeit gestorben.

... Az istenek jól teszik. Régi idők óta így uralkodunk. Hála nekik. Birodalmát egyik sem fáradtsággal szerezte. Senkit soha gondok sulya el nem temette.

Goethe Haman burleszkjét elfogulatlanul kell olvasni. Csak akkor látszik, milyen szánalmas és neveléses színben tünteti föl a költő az antiszemizmust és annak „vallóit“, az antiszemitákat.

Aminthogy ez a nagy szellem nem is sülyedhetett le abba a gondolati és érzésbeli alvilágba, amelyben az antiszemita jól érzik magukat. Tudjuk, hogy szülővárosa gimnáziumának rektora, Albrecht doktor héberre tanította a fiatal Goethét, aki eredetiben akarta már gyermekkorában olvasni a Bibliát. Tudjuk róla, hogy a „jiddisdeutsch“ idiómát szívesen tanulmányozta, Frankfurt zsidóival szívesen érintkezett és ennek impressióit a „Dichtung und Wahrheit“ című művében nagy művészettel föl is dolgozta. Ahol megfordult, Frankfurtban, Leipzigban, Strassburgban és Weimarn mindenfelé héber művek után kutatott, tanult alkotott. Belsazar „Bibliai prózái és epikus költeménye“ e tanulmányok eredménye. Istenről és a sorsról alkotott fogalmait már kora fiatalságában bibliai szellemben valók voltak. Herdert ismerte el mesterének és Herdernek köszönhetjük az „Énekek Éneke“ fordítását.

Tüzifa,
Szén,
Kocsz

FISCHER-nél
Telefon 1300.

Végre teljesen be akarja tiltani a további bevándorlásokat az amerikai szenátus

Külföldi zenészek többé nem mehetnek be Amerikába

Washington, március 19. A szenátus gazdasági bizottsága javaslatot fogadott el, mely szerint ajánlják a törvényhozásnak, hogy az európai államokból Amerikába irányuló bevándorlást teljesen tiltásuk be s a többi amerikai államok alattvalóinak bevándorlását is erőteljes korlátozásnak vessék alá. Nem hiszik, hogy

a kongresszusban a javaslat többséget szerezzen.

Hoover elnök egyébként aláírta a külföldi zenészek beutazásának tilalmára vonatkozó törvényt. Azt a javaslatot azonban, hogy a beutazási tilalmat színeszekre is kiterjesszék, a szenátus elvetette.

350 sikertelt orvosi műtétet hajtott végre egy áldoktor Milánóban

Milánó, március 19. A milánói csendőrség letartóztatta Camillo Lansilottit, aki orvosnak adta ki magát és több év óta orvosi magánprakszist folytatott. Kitűnt, hogy Lansilotti, aki a háboruban sikerrel végezte el a tisztisikolát, idegen orvosi diplomát mutatott fel parancsnokainak és ennek alapján az egyik katonai kórház főorvosává nevezték ki. Később súlyos fegyelmi vétésé miatt kitették a kórházból és a livornói repülőkhöz osztották be. Egy alkalommal súlyos szerencsétlenség történt a repülősztragnál, az ezredes lezuhant és olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy életét csak az azonnali operáció menthette meg.

Lansilotti vállalkozott a súlyos operáció elvégzésére, amely a legteljesebb mértékben sikerült is.

Lansilotti a leszerelés után Milánóba költözött, ahol orvosi rendelőt nyitott. Bár később kitűnt, hogy sohasem volt hallgatója valamely egyetemnek, vagy

legalább tanfolyamnak, mégis a legsúlyosabb operációkat is a legnagyobb könnyedséggel és precizitással végezte. Klientúrája erősen megsaporodott, mert a több, mint 50 kiváló sikerrel végzett sebészeti operáció előmozdította jóhírnevét.

Orvosi működésének mindössze egy szépséghibája volt az, hogy több szakcikkét és cikket adott ki, amelyekről bebizonyosodott, hogy plagizálta azokat.

Lansilottit pénzbüntetésre ítélték, ami nagy keserőséget okozott neki, mert „műveit“ elsőrangú szaktekinéteknek és egyetemi tanároknak ajánlotta. Letartóztatása alkalmával kijelentette, hogy az orvosi diploma csak „értéktelen papír darab“, aminél sokkal többet ér az, hogy magánaton rengeteg ujtásra jött rá és sokkal többet tud, mint a végzett orvosok, sőt a kapaotások legtöbbje.

A törvényszék jóváhagyta a kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank kényszeregyezségét

Az összes fellebbezéseket elutasította a törvényszék. Az első évben 16 százalékos, a második évben 24 százalékos, a harmadik évben hatvan százalékos fizet a pénztárat és az utolsó évben négyszázalékos késedelmi kamatot térít meg

Cluj-Kolozsvár, március 19. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék Fur Nea Mesesan tanácsa szombaton délután elvitte ki a ítéletet a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank kényszeregyezségének ügyében. Az ítéletkiírde test a betétesek körében nagy érdeklődés előzte meg, bár nem volt kétséges, hogy miután a betétesek 91 százaléka már elfogadta a bank visszatérítési feltételeit, a törvényszék el fogja utasítani a kényszer egyezség elfogadása ellen beadott oppozíciókat.

Déli tizenkét órákor a betétesek nagy csoportja töltötte meg a tárgyalótermet. A pénztárat részéről dr. Tusa Gábor dr. Engelberg Izso és dr. Boila Pavel volt jelen, míg a felfolyamodással élő be betéteseket dr. Fersigan Romulus képviselte. Általános érdeklődés közepette kezdte meg Furnea tanácselnök az ítélet kihirdetését, mely teljesen megfelelt a pénztárat és a higgadt betétesek várakozásainak.

A törvényszék elutasította az omológálás ellen benyújtott összes oppozíciókat és omologálta a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank kényszeregyezségét.

Tudomásul vette a törvényszék, hogy a bank az első évben 16 százalékos, a második évben 24 százalékos és a harmadik évben 60 százalékos fizet vissza a betéteseknek és a harmadik évben négyszázalékos késedelmi kamatot térít meg.

A törvényszék enunciatla, hogy a beté-

tesek lemondtak a kényszeregyezségi törvény 44-ik paragrafusában megadott jogokról és

így a bank ingatlanaival szabadon rendelkezhetik.

Elrendelte a törvényszék a hitelezői bizottság megalakulását, melyben az Első Erdélyi Biztosító Részvénytársaság, az erdélyi Piarista Rend és a református egyház vesznek részt egy-egy delegátussal. A törvényszék elfogadta a pénztáratételek a kényszeregyezségi illeték leszállítására vonatkozó kérését és

az eredetileg 4,847.082 lejben megállapított kényszeregyezségi illetéket 4,666.684 lejben állapította meg.

Az ítélet indoklásában az elnök elmondta, hogy a törvényszék elutasította a felfolyamodást bejelentett érdekelteknek azt a követelését, hogy a banknak negyed éventen kell tartozásait kiegyenlitenie.

Elutasította azt a kérdést is, hogy a bank a megtérítések teljes ideje alatt kamatot fizessen.

Elutasította az újabb szakértői bizottság kiküldését, mely a pénztárat könyveit újból felülvizsgálná, mert ez a paragrafusokba ütközne. A törvényszék ezt annál is inkább szükségtelenné tartja, mert a betétesek 91 százaléka a kényszeregyezség feltételeit elfogadta és így bizalmatlanságra okot nem lát fennforogni. A törvényszék megállapítja, hogy

a bank ügyvezetése kifogástalan volt,

s így a pénztárat megérdemli, hogy a kényszeregyezség előnyeit élvezze.

A bank jogtanácsosai az omológálást köszönettel vették tudomásul. Minden jel arra mutat azonban, hogy az omológálást a táblához fellebbezik meg azok, akik a kényszeregyezség elfogadása ellen felfolyamodtak és az omológálás akkor csak a tábla ítélete után válik jogerőssé.

SPORT

Ma egész Európában nemzetközi válogatott meccseket tartanak

Cluj-Kolozsvár, március 19. Kolozsváron már a múlt héten meg kellett volna kezdődnie a labdarugó szezonnak, azonban a pálya hasznavehetetlensége miatt a mérkőzéseket nem tartották meg. A sportszövetség nem tartotta meg a pályát használható állapotba hozni és így amennyiben ma reggel nem változik kedvezőre a télutói időjárás, a mára kitűzött Universitate-Hag-gibbor meccs nem lesz megtartható. Ugyanakkor azonban az északi Liga már május 8-ra be akarja fejezni a bajnoki szezont és ebben az időpontban már le akarja játszani az alkerületközi bajnoki meccseket. Ha a szezon indulása még sokáig késik, úgy igazán nem lehet remény arra, hogy a bajnokságok a tervezett időpontra be is fejeződjenek.

Európaszerte nemzetközi válogatott mérkőzéseket tartanak. A mai vasárnapon ugyyszólván az összes európai államokban nemzetközi mérkőzéseket tartanak, amelyeknek részletes programját az alábbiakban adjuk:

Prágában Magyarország—Csehszlovákia.

Bécsben Olaszország—Ausztria Európa-kupamérkőzés.

Bernben Franciaország—Svájc.

Antwerpenben Belgium—Hollandia.

Rómában Olaszország B. válogatott—Ausztria B. válogatott.

Milánóban Északolaszország—Dél-németország válogatott.

Padovában Olaszország C. válogatott—Bulgária.

Luxemburgban Franciaország—Luxemburg válogatott.

CONVOCARE

Eleonora Szilágyi fabrica de rom si licheur S. A. cu sediul Cluj, isi va tine la 30 Martie a. c. ora 10 a. m. in localul fabricii din Cluj, str. Anton Pan No. 6, Adunarea Generala ordinară despre anul 1931. Ordinea de zi:

1. Raportul Directiunii si al Comitetului de Cenzori despre exercitiul gestiunii anului 1931.

2. Aprobarea bilantului si a contului de profit si pierdere pe exercitiul expirat si descarcarea Consiliului de Administratie si a Comitetului de cenzori de gestiunea lor.

3. Eventuale propuneri.

Conform punctului 11 al statutelor, la adunarea generală numai acionarii va putea participa si isi va putea exercita dreptul de vot, care si-a depus actiile in ziua precedentă până la ora 12 a. m. la casieria societății.

Cluj, la 17 Martie, 1932.

Directiunea

Mit tud Kináról?

Ezeket olvassa: Russel: China magyar füze 90 lej, Kreitner: Hinter China steh Moskau 160 lej, Helfen: China Weltpolitik 200 lej, Katz: Funkeln der fernem Osten köve 232 lej. Utánvétel vagy előfizetve portmentesen szállítja Lepage Cluj.

Igaz német csaj

Berlin, március 19. Sauerwein résztvevett egy ünnepségen, amelyen beszélt a német pártvezérnek is. Ezer ember töltötte a Stadthallet s a mellett a színpadot.

„En este hat órákor írja Sauerwein. — A vezér akadályozott, csak féltizedes beszédet. Négy és fél óráig emberek tiltakozás nélkül egy közepes koncertet hallgattak. Amikor mars vidám hangjai közt a „félisten“, valaki kinyújtott karral — Heil!

Dobverés, új front

Ez itt a ritus. A ceremóniák kellő magad, lomban volnál. A Hitler ragzásban van. Meg lehet német birodalom felelősnek. A demokrata lap betűkkel kérde, honnan? Hogy honnan kapják a től. Az emberek leadják még anélkül is, hogy tudják a várakozás hosszú órái a különböző náci-kiadványok. „Az ifjak lapja“. „Földi Nemzeti szocialista portréja az összes mér speciális cigaretták. A retta-különlegesség van Riadó, Roham és az Uj széken prospektus, ami írva, hogy kinek „németnek, nem szívat más c. hányzók ily módon a kasszát gazdagítja. Elgasz egy épp oly hazafias határos mellkaramella v. díja a hazafiakat.

Honnar

A hitleristák propagandája a kereskedelmi szellem. Egyébként minék ar meg tudni, hogy honnan? A 12 ezer stuttgarti mér 80 pfeningtől 8 márkáig 161 300-ig. S ez megis este a német birodalom rosaiban. Nyilvánvaló, hogy 50 ezer márká, 2 millió pártkasszába, a 10—20 sági díjról nem is szó rohamesapatok céljaira a pártnak több mint e tagsági díjat fizető tag még hozzá kell számítani gyűjtéseket is.

A pénz pedig választádig is „nervus rerum“ v

Goering, a sek hadügy

Ezenfelül a hitleristák nokaik is vannak. Azok Hitlerre való várakozás ságot szórakoztatták, s kapitány is, Hitler berl. Egyike a párt legtehetségnek. Ha Hitler elnök volna, úgy Németország dr. Frick, hadügyminiszter lett volna. Goering szók közepette vonul be, lyet foglal a virággal d. ahol a helyi komité tagi és balra tőle két fekete. Mozdulatlanul, feszes v. A diszörtség, amelyet féltanak.

Goeringnek nagy, k van. Erőteljes hang és szólás, de különösképpen lemezik beszédét. Minde lelkesedéssel fűti át a. Amikor „az ítélet napja“ arról, hogy számolást „rendszerből“ (így nevezzük), csöndes borzadás ber, hogy ez a német D. és nélkül küldené a guillotín alá a „rendszer“

Háboru hely Goering az egyetlen. madja a kommunistákat. hogy szónoki hatásokat. Jólja, hogy Thelmann

Megkezdődött a tavaszi ruhák olcsó tisztítása és festése az „UNIO“-nál

Honnan van Hitlernek annyi temérdek pénze propagandára?

Igaz német csak „Rohamcigarettát“ és „Hitler mellpasztillát“ használ. Chaplin bajusz, pomádés haj, akárcsak egy vidéki völegénynek — írja Hitlerrel Jules Sauerwein

Berlin, március 19. Stuttgartban Jules Sauerwein részt vett egy hitlerista gyűlésen, amelyen beszélnie kellett magának a pártvezérnek is. Több mint 12 ezer ember töltötte meg a hatalmas Stadthalle-t a mellette levő rögtönzött színpadon.

„En este hat órakor érkeztem meg — írja Sauerwein. — A vezér, akit hóvihár akadályozott, csak féltizenegy órakor jelent meg. Négy és félórán keresztül az emberek tiltakozás nélkül hallgattak végig egy közepes koncertet és három hosszú beszédet. Amikor végül a Lutzow mars vidám hangjai közepette megérkezett a „félisten“, valamennyien felálltak, kinyújtott karral ordítani kezdték: — Heil!

Dobverés, riadó, roham és új front

Ez itt a ritus. A ceremóniáknak pedig alá kell vetned magad, akárcsak templomban volnál. A Hitler párt teljes virágzásban van. Meg lehet érteni, ha a német birodalom felelős tényezői aggódnak. A demokrata lapok ökölnyi címbetűkkel kérdik, honnan van pénzük? Hogy honnan kapják a pénzt? Mindenki től. Az emberek leadják obulusaikat, még anélkül is, hogy tudnának róla. A várakozás hosszú órái alatt a közönség különböző náci-kiadványokat vásárolt: „Az ifjak lapja“, „Fajvédő figyelő“, „Nemzeti szocialista Kurir“, Adolf portréja az összes méreteken s végül speciális cigaretták. Négy ilyen cigarettát különlegesség van: Dobverés, a Riadó, Roham és az Új front. Minden széken prospektus, amelyben meg van írva, hogy kinek „német“ értelmei vannak, nem szívhát más cigarettát. A dohányzók ily módon a hitlerista párt-kasszáját gazdagítják. Egy másik falra pedig egy épp oly hazafias, mint amelyen hatalmas mellkaramella vásárlására buzdítja a hazafiakat.

Honnan van a pénz?

A hitleristák propagandája zseniális. A kereskedelmi szellem felülmúlhatatlan. Egyébként minek annyi fejtörés azt meg tudni, hogy honnan kapják a pénzt? A 12 ezer stuttgarti megfizette helyét: 80 pfeningtől 8 márkáig, vagyis 30 lej-től 300-ig. S ez megismétlődik minden este a német birodalom összes nagy városában. Nyilvánvaló, hogy naponta átlag 50 ezer márka, 2 millió lej folyik be a pártkasszába, a 10—20 márkás tagdíjra díjról nem is szólva, amelyet a rohamesapatok céljaira használnak fel s a pártnak több mint egymillió rendes, tagsági díjat fizető tagja van, amihez még hozzá kell számítani a rendkívüli gyűjtéseket is.

A pénz pedig választási harcban mindig is „nervus rerum“ volt.

Goering, a kampókeresztesek hadügyminiszter jelöltje

Ezenfelül a hitleristáknak igen jó szónokai is vannak. Azok között, akik a Hitlerre való várakozásban a hallgatókat szórakoztatták, szerepel Goering kapitány is, Hitler berlini képviselője. Egyike a párt legtehetségesebb embereinek. Ha Hitlerrel elnökké választották volna, úgy Németország miniszterelnöke lett volna. Goering zászlók és kürtök közepette vonul be a terembe. Helyet foglal a virággal díszített dobogón, ahol a helyi komité tagjai ülnek. Jobbra és balra tőle két feketeruhás ifju áll. Mozdulatlanul feszes vigyázz állásban. A diszciplína, amelyet félóránként felváltanak.

Goeringnek nagy, kerek, szőke feje van. Erőteljes hang és népszerű ékes-szólás, de különösképpen maró gúny jellemzik beszédét. Minden egyes szava lelkesedéssel fűti át a hallgatóságot. Amikor „az ítélet napjáról“ beszél és arról, hogy számolást fognak kérni a „rendszerrel“ (így nevezik a mai rezsimet), csöndes borzadással érzi az ember, hogy ez a német Danton szemrebbés nélkül küldene akasztófára, vagy guillotint alá a „rendszer“ védőit.

Háboru helyett „megmentés“

Goering az egyetlen, aki nyíltan támadja a kommunistákat. Ő is csak azért, hogy szónoki hatásokat váltson ki. Bebiztosítja, hogy Thelmannak, Moszkva je-

lőltjének 8 millió szavazata lesz. Miért ez a nagylelkűség? Hogy hozzátehesse: — Nyolcmillió szavazat a mi hazánk ellenségeinek. Ime az elmúlt hét év kormányzásának eredménye Hindenburg marsall uralma alatt. Ez is egyike azoknak a sikereknek, amellyel ön dicsekszik, Brüning ur?

A külpolitikát illetően Goering, mint az összes többi hitleristák, homályos és dodonai. A háboru szó törölve van a nacionalisták szótárából. Csak „megmentésről“ és „méltóságról“ beszélnek.

Hitler megjelenik a dobogón

Ezen kiváló tenorista után Hitler Adolfnak csaknem isteni presztizsére van szüksége, hogy a dobogóra léphessen. Lelkes dalok közepette áll ki a szó-

székre. Kis fekete a la Chaplin bajuszával, pomádés, kifogástalan vonallal kettéválasztott hajával, fekete ruhájával és fénylő manzsettáival inkább egy vidéki völegénynek látszik. Hitler beszél. Hangja rekedt és kemény. De meg kell neki bocsátani. Kemény téli időben auto mobilon járja be Németországot. Akárcsak egy államfőnek, meg kell állnia minden faluban, hogy megcsókolja a kislányokat, akik virágcsokorral kedveskednek neki, hogy válaszoljon a bókokra; minden este hatalmas tömegek előtt kell beszélnie. Frankfurtban 30 ezer hallgatója volt. Amikor beszél, a legásitóbb banálításokat mondja.

— Ha mi hatalomra kerülünk, nem lesz Németországban sem polgár, sem

Értesítem a n. é. közönséget, hogy áraitam a mai viszonyokhoz mérten le szállítottam. Szíves pártfogást kér

Roth cipész Unió-u. 9.

proletár, sem tulajdonos, sem lakó, sem paraszt, sem városi. Ha a jelenlegi rezsim továbbra is uralmon maradna, meg semmisülne a német birodalom. Velünk csak egyetlen érzelmben egyesült németek lesznek: a büszkeségben, hogy németek. Groener tábornok, a jelenlegi kormány hadügyminisztere a nyilvánosság előtt felszólította Hitlert, hogy adjon programot. Hitler kitér a válaszadás elől:

— Nem az én programomról lesz szó vasárnap, hanem a tietekről. Nem én, hanem ti fogtok megjelenni a nép ítélőszéke előtt...

Igy Hitler, akinek a haja brilantinos, a hangja rekedt és szellemi kvalitásai egészen középszerűek. De akire 12 millió német adta le szavazatát.

Francia kölcsönt keres a svéd kormány, hogy a Kreuger-koncert talpraállítsa

20 millió svéd korona életbiztosítása volt Kreugernek, ami öngyilkosság esetére is kifizetendő

Párizs, március 19. A svéd követ kormánya képviseletében érdeklődött a francia kormánytól, kaphatna-e Svédország francia kölcsönt a Kreuger-vállalatok ideiglenes átvételére és továbbvezetésére. Ugy tudják, hogy a válasz kedvetlenül volt. Még fennáll a lehetősége annak, hogy Svédország más piacon szerezzék meg a tervéhez szükséges tőkét. Párizsban a rendőrség letartóztatta Barrauld tőzsdéigynököt.

akinél huszmillió frankos kölcsön ellenében nagyszámú Kreuger-részvény volt lombardirozva.

A letétet az ügynök saját birtokában lett volna köteles tartani, de ő helyett az egész pakettet Newyorkban piaca dobta

s így ő volt megindítója a Kreuger-értékek katasztrófális áresésének.

A Kreuger-koncern helyzete jó

A Kreuger-koncern vezetősége egyébként újabb kérelem fordult a tőzsdéhez, melyben azt a kívánságát juttatja kifejezésre, hogy

a részvények jegyzésének felfüggesztésére kiadott rendelkezéseket egyelőre ne vonják vissza.

A Paris Midi értesülései szerint a Kreuger-koncern pénzügyeit vizsgáló bizottság részről kijelentették a stockholmi sajtónak, tévednek, akik azt hiszik, hogy Kreuger öngyilkossága koncernje összeomlását is maga után fogja vonni. Határo-

zottan állítják, hogy a koncern helyzete jobb, mint gondolták.

20 milliós életbiztosítás

Newyork, március 19. A Newyork Herald megerősíti azt a hírt, hogy Kreugernek 20 millió svéd korona értékű életbiztosítása volt, amelyet öngyilkosság révén beálló halál után is ki kell fizetni. Ezt az összeget szintén a vállalatok szanálására fogják fordítani.

London nem érinti a Kreuger válság

London, március 19. A Kreuger-válság amely érzékenyen érinti a newyorki s kisebb mértékben a párizsi piacot. London, amely alig volt érdekelve a svéd pénzfeljeldelem üzleteiben, nem zavarja.

Tíz menekülő moldvai románt lőttek agyon és 29-et sebesítettek meg január 1-től március 13-ig az oroszok

Halálos fenyegetést küldtek névtelen levélben a kisenevi hadbírószág ezredes elnökének

Bucuresti-Bukarest, március 19. A Curenul statisztikája szerint január 1-től március 13-ig az oroszok 10 Romániába menekülő moldvai románt lőttek agyon és 29-et súlyosan megsebesítettek. E számban nincsenek az olasztii erdőben történt népszárlás áldozatai. A menekü-

lés most még nehezebbé vált, mert a Dnyeszteren beállott az olvadás.

Hermegiu ezredes, a kisenevi hadbírószág elnöke tegnap kommunista manifesztumokkal együtt fenyegető levelet kapott, amelyben értesítik, hogy a kommunista párt halálra ítélte és büntetését el

fogja nyerni.

Tegnap volt a francia kommun kikiáltásának évfordulója. Ebből az alkalomból a tighinai kommunisták tüntetést rendeztek. A tighinai fogházban levő kommunista foglyok egy Muzir nevű társuk izgatására szintén ünnepeltek, össze törték a fogház berendezését és harcba bocsátkoztak az őrkkel, akik közül ketőt súlyosan megsebesítettek. Végül is katonaság állította helyre a rendet és vetett véget a szokatlan ünneplésnek.

Tighinából jelentik, hogy Peia község-nél egy 70 éves moldvai gazda és 15 éves leánya menekültek át, utközben a grancsárok sortüzet adtak, úgy, hogy határőreink haldokolva mentették ki őket az innenső parton.

Torabca mellett a mi határőreink 4 csempészt tartóztattak fel, akik szovjet-kémeket akartak áthozni.

— Tardien visszaérkezett Párizsba. Párizsból jelentik: Tardieu a Gare du Lyonon Boncour, Dumesnil és Fabry francia leszerelési delegátusok kíséretében megérkezett Párizsba s az esti órákban tárgyalat Paul Reynaud igazságügy. és Mail leux belügyminiszterrel.

Szintén zenész?

Akkor fizessen elő a legjobb európai zenelapra, „Die Musik“-ra. Ingyen kap minden éves előfizető egy „Einstein“-: Neue Musik lexikont, amelynek ára 1000 lej. Kérjen ingyen katalógust Lepageból Cluj.

Figyelem!!

Figyelem!!

Cégem tavaszi ujdonságai szenzációt keltenek a mélyen tisztelt Hölgyközönség körében! Éppen ezért ajánlatos, hogy mielőtt tavaszi vásárlását eszközözi, dusan felszerelt divatraktáramat vétel kötelezettsége nélkül, megtekinteni sziveskedjék!

Cégem tavaszi reklámja:

1 mtr. 150 cm. széles angol kabát és costum kelme tiszta gyapju 155 lei!

BIRÓ

selyem és szövet divatruháza CLUJ, csak Regele Ferdinand 11ja

Telefon Intr. 223.

Telefon Intr. 223.

Visszavették a temesvári hitközségektől az agrárreform révén odaitélt 130 holdat

Zsidó hitközségekkel szemben még egy nemlétező tartományi igazgatóság is eredményesen tud fellépni. Egy követ fujnak Manolescu ur és a bukaresti agrárbizottság

Millió kártérítési perrel támadják meg az államot a temesvári hitközségek

Timisoara-Temesvár, március 19. (Az Új Kelet tudósítójától.) A temesvári példa azt mutatja, hogy nemhiába csinálta meg a nemzeti parasztpárti kormány a közigazgatási decentralizációt. A bánáti kormányzás nem tudott ugyan semmilyen panaszt, semmilyen kérést elintézni. De arra jó volt, hogy felvegye a zsidó hitközségektől azt a 130 hold földet, amelyet nagylelkűen engedélyezett számukra az agrárreform. Az a teljesen tehetetlen és csak papíron létező valami, amit tartományi igazgatóságnak hívtak, elég erős volt ahhoz, hogy zsidó hitközségekkel szemben sikerre vigyen akciót.

130 hold föld négy hitközségnek

Évek küzdelmeinek eredményeképpen a megyei agrárbizottság a belvárosi neolog hitközségnek 35, a józsefvárosi ortodoxnak 33, a gyárvárosi status-quo-nak 30 és a gyárvárosi ortodox hitközségnek 32, tehát összesen 130 hold földet ítélte meg. A kisajátítási eljárás lefolytatása után a négy hitközség 1929 november 4-ikén hivatalosan is tulajdonába vette a temesvár határában fekvő területeket. A tulajdonbaélést egy évvel később, 1930 november 15-ikén követte a telekkönyvi beiktatás. Ezzel a szóbanforgó földkomplexum a fennálló jogszabályok értelmében visszavonhatatlanul a négy hitközség tulajdonába ment át.

Munkanélküliek kaptak segítséget a földek jövedelméből

A hitközségek gazdaságosan használták fel a földeket. Felparcellázták, gazdasági épületeket építettek s főleg kertészeteket rendeztek be a kapott földeken. Ezelőtt két évvel a földek egyrészt bérbeadták különböző bérlőknek. A bérlők természetesen hosszulejáratu szerződéseket kötöttek a hitközségekkel és nagyszabású investíciókba bocsátkoztak. Mondanunk sem kell, hogy a földek bérösszege a mai viszonyok között komoly tételt képvisel a sok bajjal küzdő hitközségek költségvetésében. Többek között ezen bevételek segítségével támogatni lehetett a számban egyre növekvő zsidó munkanélkülieket.

Amíg fel nem tűnt a láthatáron Manolescu ur, a tartományi igazgatóság illusztris agrárreferense. Manolescu ur új interpretálást adott az agrártörvénynek. Szerinte a törvény alapján csak parochiákat illet meg a kisajátított föld. Már pedig a zsidó hitközségek sohasem voltak parochiák. Logikus tehát, hogy a temesvári hitközségek jogtalanul jutottak hozzá a szóbanforgó 130 holdhoz. Ami következképpen az állam javára visszaveendő. Ez volt a kiindulási pontja Manolescu ur jogbőleletének. Amelyhez támaszul egy hajánál fogva előráncigált formahibát is sikerült találnia. Eszerint a megyei agrárbizottság elmulasztotta értesíteni felettes hatóságát, a földművelésügyi minisztériumot arról, hogy a hitközségeket birtokba helyezték.

Megindul az akció a hitközségek ellen

És megindult az akció a hitközségek ellen. Egy olyan hiba miatt, amely nem a hitközségek, hanem a megyei agrárbizottság lelkülsmeretét terheli. Rövidesen kiderült, hogy milyen sikeresen lehet lebonyolítani ebben az országban egy akciót, ha holmi zsidó hitközségekről van szó. Az elmúlt év augusztusában a földművelésügyi minisztérium átírásban értesítette a hitközségeket, hogy a 130 hold földet az állam veszi birtokába. A hitközségek természetesen fellebbeztek. Az ügy a járási agrar-

bizottság elé került. Ez a bizottság megsemmisítette a minisztériumi végzést és megerősítette a hitközségeket jogaikban. A döntés indoklása szerint nem méltányos az a felfogás, hogy a zsidó hitközségek ne jussanak az agrártörvényben biztosított jogaikhoz azon a címen, hogy nem parochiáknak hívják őket. Ez esetben a református luteránus és evangélikus egyházközségektől is el kell venni az agrárreform utján nekik juttatott földeket, mert ezek sem hívják parochiáknak. Már pe-

dig senki sem meri kétségbevonni azt, hogy ezeknek az egyházközségeknek ténylegesen jár a kisajátított föld. A formahibát illetően kimondotta a bizottság, hogy semmi esetre sem képezhet jogalapot a kisajátítás megsemmisítésére. A föld birtokbaadását hivatalos közeg, a minisztérium képviselője végezte. Ha tehát történt formahiba, úgy azt csak hivatalos részről követheték el.

Egy fellebbezés, amely sikerült Manolescu ur fellebbezett. A megyei

agrárbizottság magáévá tette a tartományi igazgatóság agrárosztályának érvelését és a hitközségek ellen döntött. Legfelsőbb fokon az ügy a bukaresti legfőbb agrárbizottság elé került. Ez az agrárbizottság hasonlóképpen magáévá tette Manolescu ur érvelését és végérvényesen úgy döntött, hogy a zsidó hitközségeknek nem jár a már telekkönyvileg is elismert 130 hold.

A döntésnek súlyos és szomorú következményei lesznek. A hitközségek és bérlőik egyaránt többmilliósi beruházásokat eszközöltek földjeiken. Ugy a bérlők, mint a hitközségek millió kártérítési követelésekkel fognak az állammal szemben fellépni. Ez ami a dolog anyagi részét illeti. Talán még ennél is súlyosabb azonban az az elvi sérelem, amely nem a temesvári hitközségeket, de az egész ország zsidóságát éri ezzel a döntéssel. A teherviselésben nemcsak az egyenlőséget biztosítja az állam a zsidók számára, de tetemes tulprodukción követel meg. Am mihelyst arról van szó, hogy egy törvényes jogot elismerjenek, azonnal akadnak Manolescu és agrárbizottságok, amelyek ezt a jogot megkontesztálják. (f. m.)

A múlt évben összesen harminchatmillió lej folyt be az államkasszába szeszadókból

Ezelőtt 1600 millió lej volt a szeszjövedelem. Feketeszesz, vagy kisüst okozta a nagymérvű jövedelemcsökkenést?

Bucuresti-Bukarest, március 19. (Az Új Kelet tudósítójától.) A szeszmonopólium életbelépte előtt Zamfir Bratescu államtitkár ma nyilatkozatot tett a szenátusban, mely szerint az állam szeszjövedelmei rendkívül méretekben estek vissza. Míg eddig a szeszadó 1600 millió lejt jövedelmezett, addig az elmúlt év-

ben e címen harminckét millió lej folyt be.

A pénzügyi alminiszter nyilatkozata újabb bizonyítéka annak, hogy a szeszjövedelmek hanyatlása az eddigi kormányok vétkes szeszpolitikájának eredménye volt. A feketeszesziparnak már rég-
gen vége volt akkor, amikor a szesz-

jövedelmek még mindig egészen minimálisak voltak. A kisüstök versenyének tudható be ez a hatalmas jövedelemcsökkenés és míg a kisüstök teljesen be nem szűntek az országban, nem is lehet mény arra, hogy a szeszjövedelmek elérjék normális arányukat.

A diktatorikus kormányzásti rendszert félti a jobboldal Mirto választójogi tervezetétől

Argetoianu lapja támadja a választási reformot. A Zsidó Párt Igazságos választási rendszer alapján kilenc mandátumhoz jutott volna a választásokon

Bucuresti-Bukarest, március 19. (Az Új Kelet tudósítójától.) Mirto választójogi reformja fölött szenvédelyes vita indult meg a bukaresti sajtóban. A demokrata lapok lelkesen védik Mirto tervezetét, amelynek alkalmazásában a diktatorikus kormányzásti rendszer megszűnését

remélik. A Mirto tervezet lehetetlenné teszi azt, hogy akármelyik népszerűtlen párt megbízást kaphasson kormányalaktásra, mert a prémium eltörlése folytán feltétlenül ki van téve annak, hogy elbukik a választásokon. A jobboldali lapok szerint Mirto tervezete szétforgácsol

ná a pártok erejét a választásokon és kiszolgáltatná őket a megyei szervezeti elnökök kénye-kedvének. Nem lehetne behozni a parlamentbe komoly szellemi valórt, hanem kizárólag azokat, akik választókerületeikben demagóg korteskedéssel népszerűsége tettek szert.

A reformellenesek kórusában az Argetoianuhoz közelálló Cuvântul a leghangosabb. A lap különösképpen azt kifogásolja, hogy a prémium eltörlése szétforgácsolja a pártokat és szabad utat enged az anarchisztikus állapotoknak. A lap szerint a jelenlegi parlament a Mirto-féle tervezet alapján a következőképpen alakult volna meg:

Jorga—Argetoianu, Filipescu, Manolescu és a liberálisokkal együtt: 197, nemzeti parasztpárt 64, George Brătianu 26, néppárt 19, magyar párt 17, Cuza 17, Lupu 15, kommunisták 11, szociáldemokraták 11, Stere 10, Zsidó Párt 9.

Ez a kimutatás bizonyítja — írja a Cuvântul —, hogy mennyire felaprozódna a parlament a különböző pártok között és ez még fokozódna, ha a liberális pártot különválasztjuk a nemzeti egység pártjától. Egy ilyen 12 pártból álló kamara teljesen munkaképtelen lenne és az arra támaszkodó kormány élete egészen ingatag lehetne. Ha ma, a mai parlamenti viszonyok között sem mondható teljesen biztosnak a kormány helyzete, mennyivel bizonytalanabb lesz akkor, amikor egyetlen pártnak sem lesz valamirevaló többsége és a kormánynak majd folyton arra kell gondolnia, hogy az egyensúlyt fenntartsa, ami csak megaluvásokkal és koncessziókkal lehetséges. A lap ezért a prémiumot, mint a parlamentárizmus egyetlen megmentő korrekívumát fenntartandónak tartja és legfeljebb arra hajlandó, hogy a jelenlegi 50 százalékos prémium helyett csak 71 jutalommandátumot ad a legtöbb szavazatot elért pártnak, minden megyében egyet.

GALLIA Francia selymek

1932 tavaszi szin és szövés ujdonságai

a vevő községünk rendelkezésére állanak

gyári lerakatunkban

CLUJ

Str. Gen. Necuțea No. 2. (v. Kornis-u.) Renner-palota

A máramarosi nyomor felül- mul minden fantáziát

Sighet-Máramarossziget, március 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Valamennyi nyíre edzetek vagyunk a nyomorral szemben, de az, ami Máramarosban végbe megy, felülmul minden fantáziát. Naponta fordulnak elő gyermekek néhalálesetek, ahol az orvos megállapítja, hogy a gyermek éhenhalt. Ez nem csupán statisztika a kétségbeesett gyermekhalandóságról, hanem a betűszerinti éhenhalás a maga szörnyű mértékében. Láttuk, hogy tenni kell valamit és ezért határoztuk el, hogy gyermek-népkonyhákat nyitunk. Ezt mondja Schwartzt Miksa, a Joint Erdélyrészi főtitkára, aki lejött Máramarosszigetre, hogy az akciót elindítsa.

Fejőttekről most nincs szó. Azok éheznek és meghalnak. A kutya se törődik velük. De a gyermekek? Hogy szabad gyermekeket halálra ítélni?... ezért indult meg az akció. Egyszerre három helyen nyitnak népkonyhát. Máramarosszigeten, Felsővisón és Borsán. Reggelire tejet és kenyeret fognak kapni a gyerekek és ebédre egy tál ételt és egy darab kenyert.

Máramarosszigeten 300 gyerekre számíthatnak. Igaz, hogy Máramarosszigeten jóval több gyerek éheznek s igaz, hogy Máramaros minden falujában vér telen, lerongyolódott gyerekek, a tüdővész apró melegágyai, éheznek és meghalnak. Csak hogy ezeken nem lehet segíteni. Nem áll módjában se a Jointnak, se az Árvagondozónak, se a hitközségeknek.

Mert a szigeti, visói és borsai gyermek-népkonyhákban is: 6 lejt irányoztak elő egy-egy gyermek napi ételmezésére.

Az akciót a Joint kezdeményezte. Részt vesz benne a szigeti Négyelet, valamint az Árvagondozó, Barna Fülöp dr.-ral az élen. Felsővisón az Árvagondozó és a hitközség, Wolf Lébél az élen, ugyancsak Borsán, ahol Halpert Májor vezeti az akciót.

A program öt hétre szól és az akció sikerétől függ, hogy az öt hét után mi lesz.

Schwartz Miksa eseteket mond el Máramaros mai válságából. Hogy például 15 lejért 14 óras napszámba mennek. Hogy segélybizottságok működnek a megyében, s a maximális segély, amit egy-egy ilyen bizottság nyújthat — egy család számára egy kiló liszt hetenként. Hogy a gyermekek lábán nincs cipő, csak rongyokba vannak bugyolálva. Schwartz Miksa azt mondja, hogy hajmeresztő dolgokat látott. Rédig a nyomorral szemben ő már valamennyire edzett...

Megindult az akció. Egy tizenötös konstruktív munka után a Joint megint ott tart, hogy tejet kell osztania és kenyeret.

Máramarosszigeten, Felsővisón és Borsán a holnapi napon megnyitnak a gyermek-népkonyhák.

Arcképpel kezeljük a flekkifuszes beteget. Muszáj.

Mert a máramarosi gyerekek mégis csak éhen halnak. (sch.Q)

Férfi kalapokat fest,

tisztít és vasal olcsón **Fehér**, Str. Memorandului (Unió ucca) 21. sz., volt Redout.

Orvosok!

Olvassák Charcot, Pasteur tanítványának, II. Vilmos, a pápa és minden európai híresség orvosának életrajzregényét. Axel Munthe: San Michele a két kötet fűzve 234 lej. Német kiadás egy kötet kötéve 400 lej. Utánvétellel küldi Lepage Cluj.

TE SITÉS

Nationala Általános Biztosító Társaság, Bukarest — Alapítva: 1882

Alapítók: 25.000.000.— Lei. Tartalékok 142.126.668.— Lei.

A cég bejegyezett az ilfovi törvényeknél 7/1884. sz. alatt. Alapítási okirat közzététel Mon. Of. 245/1882, valamint a módosítások a Mon. Of. 44/1888, 15/1890, 12/1906, 11/1907, 106/1919, 41/1921 és 118/1924. számában.

T. feleink tudomására hozza, hogy a társaságnál kötött sorsolások biztosításoknak 1932 március 4-én a fővárosi rendőrfőnökség és keres. minisztérium kiküldöttjének jelenlétében történt sorsolások alkalmával a következő kötvények huzattak ki:

73.068 sz. Ioan Andriescu-Cale (Iasi)	Lei	30.000.—
02.477 sz. Sub. Lt. Jan Leffer (Letea nouă)	Lei	20.000.—
Az eddigi sorsolások eredménye	Lei	1.910.000.—

Felvilágosít adnak: a társaság Erdélyrészi kerületi irodája Cluj-Kolozsvár (Str. Reg. Maria 6), valamint a minden városban székelő képviselete.

Régi kötvényekhez utólagosan is megszerezhető a sorsolási jogosultság a biztosított összeg határáig, 1000 lejenként 3 lej 70 bani évi pótdíj ellenében.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

**Purim este mindenki
jöjjön a Magyar
Színházba!**

Kedden este a Magyar Színház „Vidám Purim”-estét rendez, amelynek során négy egyfelvonásos kerül színre, közöttük Szabó Imrénének két eredeti darabja. Egy másik tréfás darabot, a „Modern házasság” címűt Felhő Ervin, a színház kiváló táncoskomikus szerette. László Andor és Major Kató szintén egyfelvonásossal szerepelnek. Azonkívül sok tánc, ének szám és kuplé fogja tarkítani a keddi vidám esetet, amely mozhelyarák mellett megy. A konferanzzé szerepét Katz László látja el. A színház minden számottevő tagja, Leövey, Réthely, Keleti Aranka, Vass Piri fognak játszani, duetozni, mókázni. Felhő Ervin, az est rendezője erre az alkalomra külön aktuális purim-verseket írt.

A Purim-est a Keren Kajemet javát szolgálja és olcsó helyárrakkal megy Min denkinek módot ad a színház arra, hogy purim estéjét bufelejtő vidámságban töltsse. Az előadás a hagyományos purimi vacsora után, fél 10 órakor kezdődik.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJÁNAK KÖZLEMÉNYEI:

Ma délelőtt 11-kor: Potyautas. 10 és 20 lejes helyárrakkal!

Ma délután 6-kor: Mosoly országa. Ma, vasárnap délután 6-kor az évad legnagyobb sikerű, legszebb operettje, Lehár Mosoly országa kerül színre a nagy-szerű aradi társulat diadalmos szereposztásában.

Vasárnap este: Huszárfogás. Nagyon olcsó mozhelyárrakkal.

Hétfőn este 9-kor: Mozielőadás. A Primadonnák lovagja és Az a huncut kis Ámor.

A Magyar Színház hull műsora

Vasárnap d. e. 11-kor: Potyautas. (Operettujdonsg a mozinál is olcsóbb, egységes helyárrakkal. Páholy 5 személyre: 80 lej, minden földszinti ülőhely: 20 lej, az összes erkélyülés: 10 lej. Az aradi operett-együttessel, Major Kató, László Andor, Felhő Ervin föllépése. Sorozatszám: 171.)

Vasárnap d. u. 6-kor: Mosoly országa. (Sorozatszám: 172.)

Vasárnap este 9-kor: Huszárfogás. (Operettreprez nagyon olcsó mozhelyárrakkal. Karácsonyi Hível, Major Katóval, László Andorral, Felhő Ervinnel. Sorozatszám: 173.)

Hétfőn este 9 órakor mozielőadás: Primadonnák lovagja, hangos, zenés, énekes filmregény és Az a huncut kis Ámor. Hangos, énekes, táncos vidám történet.

Kedden este 9 órakor: Vidám kacagó est nagyon olcsó mozhelyárrakkal: Feketeszesz. (Bohózat ujdonság, először). Az ebéd. (Bohózat ujdonság, először). Modern házasság. (Tréfa) és egyéb mókák, énekek, táncok. Konferál: Katz László. (Major Kató, Keleti Aranka, László Andor, Felhő Ervin, Leövey, Réthely fölléptével). Jegyek árai: 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám: 164.)

A clujj Román Opera műsora

Vasárnap, március hó 20: (este) Tannhauser (N. Apostolescu vendég-szereplésével).

Hétfő, március hó 21: Szimfónikus hangverseny, (vezényel G. Simonis).

Szerda, március 23: A Trubadur

URANIA-MOZGO műsora

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor:

Hétfő 3, 5, 7 és 9 órakor:

Amikor sztrájkol a... golya. Első-rangu német párbeszédű szalonvígjáték, főszerepekben: Baby Morlay, Fritz Schultz, Siegfried Arno és Hans Junkermann. Műsoron kívül hangos híradó.

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:

Grand Hotel elegánsan rendezett, első-rangu filmoperett, melyben Maria Eggerth kiváló művésznő cigányzene kísérete mellett magyar dalt énekel.

CORSO-MOZGO műsora

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor:

Hétfőn 3, 5, 7, 9 órakor:

Lya Mara az egyetlen hangosfilmjében: Az aranyhaju Erika. Rendkívül mulatságos beszélő, éneklő és táncos filmoperett. Főszerepekben: Verebes Ernő, Gretl Theimer, Roberts Walter Janssen.

Vasárnap 11 órakor: Nagy matiné előadás olcsó helyárrakkal.

SELECT-MOZGO műsora

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor:

Hétfő 3, 5, 7 és 9 órakor:

Grand Hotel elegánsan rendezett első-rangu filmoperett, melyben Maria Eggerth kiváló művésznő cigányzene mellett magyar dalt énekel.

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor: Hullámok hőse végtelenül bájos, szentimentális szerelmi dráma, főszerepekben Robert Montgomery és Dorothy Jordan.

Szinkör-Mozgó műsora

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné 10 és 20 lejes helyárrakkal.

Vasárnap d. u. 3 órakor csak egy előadás. Nagy kettős műsor: I. Rio Grande románca. II. Segítség! Milyen lesz. Helyárrak 20 és 10 lej.

Hétfőn d. u. 3, 5, 7 és este 9 órakor:

Nagy kettős hangos műsor: I. Primadonnák lovagja, énekes, zenés filmregény 8 felvonásban, a főszerepekben: Bessie Lowe és Charles King. II. Az a huncut kis Ámor, énekes, táncos vidám történet, a főszerepekben: Williams Hainess és Anita Paage. Helyárrak: 20 és 10 lej.

ASTRA Mozgó műsora

Vasárnap d. e. 11-kor matinéban 10 lejes helyárrakkal: Dollárpapa.

Vasárnap: Női Károly legaktuálisabb bohózat, Milliomos pénz nélkül. A három legnagyobb komikussal: Hans Rühmann, Hans Moser, Hans Junkermannal. Két órai frenetikus kacagás.

Vasárnap d. e. 11-kor matinéban 10 lejes helyárrakkal: Dollárpapa.

Vasárnap: Női Károly legaktuálisabb bohózat, Milliomos pénz nélkül. A három legnagyobb komikussal: Hans Rühmann, Hans Moser, Hans Junkermannal. Két órai frenetikus kacagás.

Vasárnap d. e. 11-kor matinéban 10 lejes helyárrakkal: Dollárpapa.

APRÓ HIRDETÉSEK

Kiadó május 1-re kétszobás komfortos lakás 2-ik emeleten, valamint több kisebb és nagyobb lakás, ugyiszintén üzlethelyiség és műhely Nationala Biztosítónál Regina Maria 6.

Regele Ferdinand (Weszlényi) 23. emeleten 24 méter hosszú helyiség irodának, üzletnek, klubhelyiségnek kiadó. Telefon 510.

Lemezárnyagnak vaslemezről stanzolt praktikus új tömegesked kedvezően előadó. Modellel szolgálók. Hirschhorn Uioara.

Oradean jó helyen fényképezési műterem teljes felszereléssel 30.000 lejért csatládó okok miatt azonnal átvehető. Eisenberger Zöldfa ucca 21.

Szilágy megyében azonnal kiadó fix-adminisztrációba circa 400 holdas birtok. Értekezhetni dr. Jakobi Emil ügyvédnél Cluj, Str. Regina Maria No. 8.

Műhelynek alkalmas nagyobb helyiséget keresünk belvárosban irodahelyiségnek alkalmas 3-4-5 szobával együtt. Címeiket kérjük a kiadóba.

Jó keresetet nyújt agilis eladóknak helyben és Erdélyben Lepage könyvkereskedés Kolozsvár.

Kiadó április 1-re egy szoba konyha, elő- és fűdőszoba. Május 1-re kétszobás három szoba konyhás komfortos lakás, mellékhelyiségekkel. Minerva Biztosító, Regele Ferdinand 37.

Modern, komfortos, három és négy-szobás lakás és egy nagyon szép ötszobás terraszal, napos oldalon május 1-re kiadó. Str. Gen. Berthelot (volt Eötvös-ucca) 10.

Tanuló felvétetik izraelitaiu Grünfeld textildivat áruházában Piata Mihai Viteaz No. 39. Szombaton zárva.

Kelengyék készítése, gobelinvarrás, gép- és kézihimzés, montirozás, előnyomtatás, csipkebevarrás, filéfüggönyök, terítők olcsón és szépen Fisch Böske kézimunkaszalonjában Cluj, Malom u. 16.

Keresek megvételre használt, jókarban levő két kandallót, hat darab cserépkályhát, lehetőleg cseh gyártmányt, egy konyhai cserépkályhát, Bernáth bőrzület Deij.

Jó megjelentésű unokaöcsémnek, ki zenéire is képzett, biztos, nyugodt egzisztenciával, olyan feltétlen csinos, művelt izr. leányt keresek, aki vagyonilag és társadalmilag hozzáillő. Csak névvel ellátott komoly ajánlatok, lehetőleg szülőktől, vétetnek figyelembe. „Gyáros” jellegével kiadóhivatal továbbít.

Természetbeni revanchért lelkiismeretesen adna zongora, és kezdőknek német órárt tanítónő, Elena Căpău, Regele Ferdinand 4. I. ora. 6.

Egy alig használt komplett kőrifa teleháló szobaberendezés, rugós matrácokkal együtt, elköltözés miatt nagyon olcsón eladó. Cim kiadóban.

לשר בעק קאפנע Leguen Ovatos!

a hechserral ellátott pótkávékkal szemben, mert mint ez többszörösen bizonyosodott, a hechserekkel visszaélések történtek. Eppen ezért minden zsidó chászid asszony, ha kétségetkizáróan kóser pótkávé akar, háztartásába csakis

Beck pótkávé

használon. A Beck minőségben, izben a legjobb és zsidó munkásokat foglalkoztat. Gyárilerakat Clujon: Goldmann Izsák P. M. Viteazul 15. Oradean: Weisz Mór Str. Hilaria 10.

HIR

— Tovább tart a télenként: A meteorológiai prognóza szerint a szeptemberben felhős időjárás hőmérsékletváltozás még esővel és hóval.

— Ötmillió dollár veslegnagyobb amerikai szomból jelentik: Amerikai színházi trösztje, a Képviselői az 1931-es üzleti veszteséggel zárta az évet, ban még 3 millió 300 ezer dollár hiányzott.

— Vakációzik a lescia. Genfből jelentik: A konferencia első fázisa zárult. A konferencia újra fel munkásságát. nagyrésze már elhagyta.

— Vecsey Ferenc Budapesti lapok jelentése szerint, a világhírű magyar három évtizeddel ezelőrek tünt fel először, a vallásra. Vecsey a mégsegy kötelezettségeim után visszavonul vele, ahol életét kizárólag a tanulmányozásának akaszt egy keleti utja a tük meg a buddhista vallás.

— Minden ember, akideni a légzőszerveit a megpogassa állandóan a pasztillát, amely a legjobbsabb antiszeptikum.

— A szab. állami os elárúsítója, a Kereskedő R.T. Cluj, Piata Unirii szomszához vidéki elősorsjegy megrendelőlap azok, akik az állami sályán részt kívánnak rendelőlapot kitéltik. Hitelezés R.T.-hoz kézbesítve megkapják a gyeket. A megrendelőtes tájékoztató szerint állami sorsjáték a legesélyt biztosítja s az erilis 23. és 24-én törté

— Goethe-pénzek. Berlin német birodalmi gyűlésén elhatározták, hogy tere 1.200.000 márka és 100.000 márka értékű the-pénzeket veretnek. lán a nagy költőfejedé ható.

— Egy asszony mjenek házassága elletett.

— És te erről nsoha egy szót sem? jére, de hiába faggtemetkezik az újsá szól egy szót sem.

— Az asszony mármentál, lármázik, csak a férj felnéz a diszkrétén így szól.

— Mond Berta, t

— Persze, hogy

— Hát akkor ha olvasni.

— Két repülőgép szembe. Az egyik tük Taszilo grófot sik repülőgép körölesznek, Taszilo ohoz.

— Kéchem uchat hogy egy kávéház közt a levegőben.

— Az utasok nem sziló egy félperc n megszólal:

— Ugy van, m egyik ventilátócht.

HIREK

Tovább tart a tél. Budapestról jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognózisa szerint a szél gyengülésével változóan felhős időjárás várható lényeges hőmérsékletváltozás nélkül, keleten még esővel és hóval.

Ötmillió dollár veszteséggel zárt a legnagyobb amerikai színházi tröszt Londonból jelentik: Amerika legnagyobb színházi trösztje, a Keith Orpheum Corporation az 1931-es üzletét ötmillió dollár veszteséggel zárta. A trösztnek 1930-ban még 3 millió 390 ezer dollár nyeresége volt.

Vakációzik a leszerelési konferencia. Genfből jelentik: A leszerelési világkonferencia első fázisa ma zárulással lezárult. A konferencia április 11-én veszi újra fel munkásságát. A delegátusok nagy része már elhagyta Genfét.

Vecsey Ferenc Buddhista lett. Berlini lapok jelentése szerint Vecsey Ferenc, a világhírű magyar hegedűművész, három évtizeddel ezelőtt mint csodagyerek tűnt fel először, áttért a buddhista vallásra. Vecsey a még fennálló hangverseny kötelezettségeinek lebonvólítása után visszavonul velencei palotájába, ahol életét kizárólag a buddhista tanok tanulmányozásának akarja szentelni. Ve cseyt egy keleti utja alkalmával térítették meg a buddhista vallásnak.

ARTIN hashajtót kérjen orvosától. — Thomas Mann Bécsben. Bécsből jelentik: Thomas Mann, a világhírű német író, aki nemrég Amerikában tartózkodott, Bécsbe érkezett, ahol március 21-ig marad, majd Weimarba megy és ott a centenárius ünnepségek alkalmával felolvasást tart Goetheről.

Minden ember, aki meg akarja védeni a légzőszerveit a betegségektől, szorgossa állandóan az ismert Valdasztillát, amely a legjobb és leghatásosabb antiszeptikum.

A szab. állami osztályorszájáték fő-elárúsítója, a Kereskedelmi Hitelintézet R.T. Cluj, Piața Unirii 20., lapunk mai számához vidéki előfizetőink részére sorsjegy megrendelőlapot csatolt. Mindazok, akik az állami sorsjáték első osztályán részt kívánnak venni, ha e megrendelőlapot kitöltik s a Kereskedelmi Hitelintézet R.T.-hoz elküldik, postán kézbesítve megkapják a kívánt sorsjegyeket. A megrendelőlapon levő részletes tájékoztató szerint a most meginduló állami sorsjáték a legnagyobb nyerési esélyt biztosítja s az első húzás már április 23. és 24-én történik meg.

Goethe-pénzek. Berlinből jelentik: A német birodalmi gyűlés csütörtöki ülésén elhatározták, hogy Goethe emlékére 1.200.000 márka értékben 3 márkás és 100.000 márka értékben 5 márkás Goethe-pénzeket veretnek. A pénz egyik oldalán a nagy költőfejedelem arcképe látható.

VIDÁM SÁROK

Egy asszony megtudja, hogy férjének házassága előtt gyereke született.

Es te erről nekem nem szóltál soha egy szót sem? — támadt rá férjére, de hiába faggatja, a férj beletemetkezik az újságba és most sem szól egy szót sem.

Az asszony már egy félórja lamentál, larmázik, mikor egyszerre csak a férj feléz az újságból és na y diszkrétén így szól:

Mond Berta, tudsz te hallgatni? — Persze, hogy tudok. — Hát akkor hallgass és hagyjál olvasni.

Két repülőgép jön egymással szembe. Az egyik utasokat visz, köztük Taszilo grófot is. Mikor a másik repülőgép körvonalai láthatóvá lesznek, Taszilo odaszól utitársához:

Kéhem uchaim, én úgy látom, hogy egy kávéház van velünk szemközt a levegőben.

Az utasok nem reagálnak, de Taszilo egy félperc múlva fölényesen megszólal:

Ugy van, mách látom is az egyik ventilátócht.

A temesvári tábla feloldotta Bocu Severt a milliós vámbírságok alól

Timisoara-Temesvár, március 19. A temesvári tábla ma hirdette ki ítéletét Bocu Sever többmillió vámbírsága ügyében. A tábla megállapította, hogy a vizgálatot lefolytató pénzügyi inspektornak nem volt meg a pénzügyminisztertől a

szükséges személyes írásbeli felhatalmazása, ennélfogva az összes felvett jegyzőkönyvek semmiek és Bocu Sever minden bírság megfizetése alól mentesül. A nemzeti parasztpárt bánsági körében nagy az öröm az ítélet felett.

Kétezer rokon perel egy 100 millió dolláros örökséget. Londonból jelentik: Newyorkban a hagyatéki bíróság megkezdte minden idők legnagyobb örökösödési perét. Kétezer felperes rokont mintegy kétszáz ügyvéd képvisel. Az örökösök, Ella Wendel százmillió dollárt hagytott hátra. A külön ágazás a Fifth Avenuen lakott kutyái, macskái és papagályai társaságában s vagyonát játékon és vallásos célokra hagyta. A rokonok elmebetegség címén támadták meg Ella Wednel végrendeletét.

ERŐT, egészséget jelent: Ovomaltine.

Házassága miatt elesett trónörököségi jogától Lennart svéd főherceg. Londonból jelentik: Stockholmi jelentés szerint a svéd kormány közleményt tett közvé, amelyben tudatja a nyilvánossággal, hogy a Nisswandt kisasszonnyal házasságot kötött Lennart svéd herceg megszűnt a királyi ház tagja lenni s ezzel elesett trónörököségi jogától is.

Ügyvédi hír. Dr. Havas Jenő Media son (Medgyesen) ügyvédi irodát nyitott. Hivatalos órák 8—12, 3—7.

Hasszorulás, rossz emésztés, erős bomlási és erjedési folyamat a gyomorbélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés a természetes Ferenc József keserűvíz használata mellett visszaféldőnek. Számos orvos a Ferenc József vizet mindkét nembeni felnőtteknek és iskolás gyermekeknek kitűnő sikerrel rendel. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Goethe és a szovjet. Moszkvából jelentik: A moszkvai állami nyomda a Goethe-centennárius alkalmával díszkiadásban adja ki Goethe műveit. A két első kötet már megjelent.

A kolozsvári zsidó iparosok aggmenházuk javára f. hó 22-én, kedd este tíz órai kezdettel a Metropol kávéház különterében purimi estélyllyel egybekötött teaestélyt rendeznek. A zenét Bura Sándor zenekara szolgáltatja. Eme jótékonycélu estélyre Kolozsvár város zsidó társadalmát ezuton is tisztelettel meghívja az aggmenház vezetősége.

Részletfizetésre is vásárolhatók az osztályorszájegyek. Dr. Ligethy Miklós intervenciójára, hogy a szegényebb néposztály is megkísérelhesse szerencsáját, a sorsjegyek vásárlásával az Iliescu Victor bankház sorsjegyszálya, Str. Regina Maria No. 42., bevezette a sorsjegyek vételárának részletekben való megfizetését. Ligethy dr. ezen elhatározásával ismételtan tanujelét adta az ő közismert emberbaráti érzésének.

Jeritza Mária Lubitsch Ernő revüjében lép fel. Londonból jelentik: Jeritza Mária ősszel Newyorkban revüben fog fellépni. A színpadi revüt Lubitsch Ernő filmrendező fogja rendezni.

A Kreditanstalt folytatja tárgyalásait angol hitelezőivel. Londonból jelentik: Van Hengel, a bécsi Kreditanstalt vezérigazgatója napokon át tárgyalt a pénzügyminiszterrel angol hitelezőivel.

Nápolyban 6 halottja van a földalati villamos karamboljának. Nápolyból jelentik: A földalatti villamos vonalán két szerelvény vezetőik elővigyázatatlansága miatt összeütközött. A romok alól 9 halottat és 22 súlyos sebesültet emeltek ki.

Az Etna főkráterre működni kezd. Rómából jelentik: Az Etna főkráterre erupciós működésbe kezdett. Az izzó láva már a főkráter pereméig emelkedett.

Alfonz spanyol exkirály „bolyong” a szárműzetésben. Párisból jelentik: Alfonz spanyol exkirály a Champollion gőzönsön visszaérkezett egyiptomi útjából Marseillebe s azután tovább utazott Fontainebleauban, az exkirály természetesen mindenütt különvonatot bérel és a szállodákban teljes apartamenteket rendel, udvarartása számára.

Rorzalmas autószerencsétlenség Bordeaux mellett. Párisból jelentik: A Bordeauxtól északra eső Blaye közelében egy luxusautó a Garonneba zuhant. Öt utasa vízbe fulladt s csak egynek sikerült megmenekülnie.

Lopkodják az ausztriai teheráru szállítmányokat. Bécsből jelentik: Az északi és északnyugati teherpályaudvarokon rendszeressé vált tolvajlások miatt ma küldöttség kereste fel Brandl helyettes rendőrfőnököt s elpanaszolta a szállítmányok biztonságának hiányát.

Lloyd Georgeot választották meg a liberális disszidensek elnökül. Londonból jelentik: Az angol fővárosi liberális csoport, amelynek vezetője eddig Sir John Simon volt, Lloyd Georgeot választotta elnökül s úgy döntött, hogy a kormánytól megvonja támogatását.

Jorga öccse pert nyert a kolozsvári táblán. Jorga miniszterelnök testvéröccsének, Jorga Gheorghe mérnöknek ügyében hozott ítéletet pénteken a kolozsvári tábla. Jorga Gheorghe az alperes, kormányutasításra vizsgálatot tartott a földgáztársaságnál és egy 181 oldalas memorandumban készítette el szakértői véleményét, melyért 900.000 lej honoráriumot követelt. A gyulafehérvári törvényszék elutasította a keresetet azon a címen, hogy Jorga Gheorghe már közel 300.000 lejt vett fel ezen acimen a gáztársaságtól. A táblai tárgyaláson Jorga igazolta, hogy azt az összeget a szakértői bizottság költségeire vette fel, amiért is a tábla 330.000 lej honoráriumot ítelt meg Jorga Gheorghenek.

Követelje az új típusu

2 waltos hangszórómágnest
FWE ára Lei 700.—
FWE „ „ „ 675.—
Vezérképviselet és gyári lerakat:
Hirschmann Károly
Arad, Str. Gh. Lazar 17.

NAPRÓL NAPRA

A francia pénzverde igazgatósága elhatározta, hogy Briand emlékére emlékművet veret. Az érem egyik lapján Briand mellképe lesz „Aristide Briand miniszterelnök” felirással, a másik oldala pedig „Saloniki 1915” felirattal fogja viselni.

Selfridge londoni dusszagdár áruház tulajdonos leánya férjével, de Sibour Vicomttal február 26-án Szenegambiából repülőgépen belga Kongóba akart menni, azóta azonban semmi hír sincs róluk. Még nem tudják, hogy elpusztultak-e vagy utközben kényszerleszállást kellett-e végezniük.

A weszfáliai Soestben három iskolagyerek csuszakalni ment a Möhn tó jegére. A jég beszakadt alattuk. Egy tanító két gyermeket kimentett míg a harmadik a vízbe fulladt.

A brandenburgi fegyházból kilenc évi börtönbüntetésének kitöltése után néhány héttel ezelőtt szabadult ki egy Kühnel nevű feygene. Kühnel szerdán délelőtt megjelent a fegyház iródjában és hirtelen két revolvert rántott elő s mindkét fegyverrel lövöldözve, halálosan megsebesítette Marx és Oppermann fegyházmestereket, azután agyonlőtte magát. Kühnel még a börtönben fogadalmat tett arra, hogy a két őrmesterrel embertelen bánásmódjuk miatt kiszabadulása után végezni fog.

Babaj indiai többszörös milliómost nacionalista mozgalmakban való részvétele miatt egy évi börtönre és ötszáz रुपia pénzbüntetésre ítélték. Bajaj feleségét és két fiát már régebben elítélték, Gandhi feleségét újból letartóztatták és hathónapi szigorú börtönre ítélték.

A tiroli Thaurban egy nagyobb kommunista csoport erőszakkal megakadályozott egy árverést, amit egy ottani gadánál akartak megtartani. Mivel a helyi csendőrség gyengének bizonyult a hatvan kommunistaival szemben. Innsbruckból küldtek karhatalmat, amely a kommunistákat szétzavarta és azok három vezetőjét letartóztatta.

Alfonz spanyol király befejezte keleti hajóútját és Alexandriából visszaindult Franciaországba.

Bauer Gusztáv, akit a lajnzi vadaskertben elkövetett titokzatos gyilkossággal gyanúsítottak, de akit a bécsi esküdtbírótság tudvalevően felmentett, Olaszországba akar költözni és letelepedési engedélyt kért az olasz kormánytól. Az olasz hatóságok a kérelmet elutasították.

A bécsi bíróság most tárgyalta egy kereskedő feleségének becsületsértési perét, aki egy este autón követte állítólag üzleti útra induló férjét, a férj azonban e helyett egy barátjához ment. A feleség az ablakon át bement a barátónál hálószobájába, ahol félremagyarázhatatlan helyzetben találta a szerelmeseket. A megcsalt hitves kutyakorbáccsal elverte a szerelmes párt. A bíróság az asszonyt felmentette.

3 méter férfiszövet teljes hozzávalóval Lei 550

2 és fél méter felöltőkeme teljes hozzávalóval Lei 750

RIGO LAJOS & CO.

posztógyári lerakatában

Cluj, Pața Unirii (Főtér) 5 szám

komfortos
bb kisebb
zlethelyi-
tónál Re.
ny) 23.
ség irodá-
kiadó. Te-
stanzolt
ben eladó.
Uioara.
eti műte-
fejért esa-
tő. Eisen-
kiadó fix-
das bír-
Emil ügy-
No. 8.
b helyisé-
dahelyisé-
szobával
5ba.
eladóknak
könyvke-
a konyha,
re kétszer
rtos lakás,
Biztosító,
és négy-
szép ötsze-
május 1-re
olt Eötvös-
afiu Grün-
ia Mihai
ta.
belinvarrás,
s, előnyom-
rönök, te-
Böske ké-
im u. 16.
t, jókarban
cserepály-
ányt, egy
h bőrüzlet
nek, ki ze-
gódit exisz-
nos, művelt
nyomilag és
névvel el-
etőleg szü-
„Gyáros”
it.
alkiismerete-
nek német
Regele Fer-
kőrifa tele-
matracokkal
on olcsón el-

כשר
mos!
vékkal szem-
örösen bebi-
el visszaélé-
minden zsi-
tségetkizáró-
háztartásába
ávét
égben, izbe-
sokat foglal-
ajon: Gold-
ul 15. Ora-
Hilaria 10.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Robu antiszemita képviselő ma megint verekedett a kamarában

Éles vita Gherman szociáldemokrata képviselő és Robu között

Januárban 1 milliárd 200 millió lej volt az államkassza deficitje

Bucuresti-Bukarest, március 19. A kamara ülésén Trancu-Jasi kéri, tűzzék napirendre nyugdíjügyben bejelentett interpellációját.

Trancu-Jasi: Semmi közöm a cukorhoz. A legutóbbi analízisnél megállapították, hogy nincs is cukrom (Derült-ég.)

Florin Zaharia parlamenti kezdeményezéséből törvényjavaslatot nyújt be a rádiózávarok leküzdésére. A kamara megszavazza a sürgősséget ép úgy, mint Mi-rescu javaslatára, amely a munkanélküliség esetére való kötelező biztosításról szól.

Benjamin többségi ugyancsak parlamenti kezdeményezéséből terjeszt be javaslatot az egyenes adótörvény 4., 5. és 101. szakaszainak módosításáról, amely szerint a fellebbezési fórum tartozzék a feleket tíz nappal a tárgyalás előtt írásos idézővel beidézni. A kamara megszavazza a sürgősséget.

Mi történt Oravitán?

Gherman szociáldemokrata kérdést intéz a belügyminiszterhez egy oravicai eset ügyében, amikor egy magyar szin-társulat játéka a terembe berontó fiatal emberek megzavarták a közönséget inzultáltak.

Robu cuzista: Jól tették. Azért csinálták, hogy megakadályozzák a zsidók kommunista előadását.

Gherman felvilágosítja afelől, hogy Oravica környékén nagyon kevés a zsidó. Az előadás egyáltalában nem is zsidó jellegű volt, ellenben a helyi hatóságok nem tették meg a szükséges intézkedéseket.

A botrányban részt vett a prefekura néhány tisztviselője is, a teremben levő rendőr pedig eltűnt.

Követeli a szankciók alkalmazását.

Robu: Ne rágalmazza a hatóságokat. Különbön milyen darabot játszottak?

Gherman: Egy olyan darabot, amelyet a hatóságok előtt cenzuráltak.

A szociáldemokraták tiltakoznak Robu állandó közbeszólásai ellen és kéri az elnököt, hogy Robut utasítsa rendre.

Robu: Szégyeljem magukat, amiért a zsidókat pártolják.

Robu verekedni akar

Rozgovan valamit közbeszól, amire Robu nekimegy és meglöki. Nagy kavardás támad. A két képviselőt szétválasztják és Radovici elnök a szociáldemokraták többszöri felhívására Robut rendreutasítja.

Gherman tovább folytatja beszédét. A lakosság körében — mondja — nagy megrökönyést keltett az eset. Közismert dolog, hogy Oravitán a különböző nemzetiségű lakosok mindig a legnagyobb egyetértésben éltek és a magyar időben is játszottak ott Románia területéről való színtársulatok. Ha a színtársulat esetleg túl is lépte a hatósági engedélyt, akkor is meg lett volna a hatóságoknak az eszköze arra, hogy ezt megtorolja.

Ki a hibás?

Stanoiu: Hát a hatóság hibás?

Gherman: Igen, a hatóság.

Stanoiu: Fenntartja ezt?

Gherman: En mindent elmondtam, ami az esetre vonatkozik, de ön nem figyelt.

Kéri az ügy kivizsgálását és a bűnösök megbüntetését.

Robu: A bukovinai egyházi erdőségekben történt milliárdos visszaélések ügyében jelent be interpellációt. Azt hangoztatja, hogy Nectarie püspök és számos pap a liberálisok szolgálatában áll. Kéri az egyházi választások megsemmisítését.

Egyhavi deficit: 1 milliárd 200 millió

Florin Zaharia a pénzügyminisztert interpellálja meg az állam bevételei tekintetében. Elmondja, hogy a tisztviselői

fizetésekre havonta 800 millió kell, a nyugdíjakra 250 millió, anyagi kiadásokra 400 millió, a külföldi kuponokra 500 millió. Ezzel szemben a január havi bevétel 856 millió volt és így az egyhónapi deficit 1 milliárd 200 millió lej.

Kérdi a pénzügyminisztert, mit szándékozik tenni, nem érzi-e a felelősséget ebben a nehéz helyzetben és azt, hogy az ország a katasztrófa felé rohan, ha ez így folytatódik tovább.

Végül Raducanu az exportprémiumok ügyében interpellált.

Dr. Fischer József és Diamant képviselők a pénzügyminiszter elé terjesztették a Zsidó Párt módosító javaslatát a konverziós törvényhez

Bucuresti-Bukarest, márc. 19. Fischer József dr. zsidó képviselő Diamant Max képviselő társaságában audiencián jelent meg Argetoianunál és több módosítást terjesztett a pénzügyminiszter elé a konverziós javaslattal kapcsolatban.

A módosítások a következők: a konverzió ne érintse az ötezer lejen aluli áruszolgáltatásból eredő követeléseket, ne csak a tízmillió alaptőkénél kevessebbel rendelkező bankok, hanem más bankok ellen se legyen kérhető végrehajtás az első öt év alatt, ha a bankkövetelések 25 százaléka mezőgazdasági jellegű, terjesztessék ki ez a kedvez-

mény más kereskedelmi vállalatokra, kereskedőkre, és iparosokra is; kiskereskedők és kisiparosok, akiket a konverzió érint, kérhesenek kényszerezéget negyven százalékkal és többéves fizetési idővel.

Argetoianu nagy figyelemmel hallgatta végig a javaslatokat és kilátásba helyezte, hogy azokat figyelembe veszi az átmeneti intézkedéseknél, amelyek új szövegezésben kerülnek a kamara elé. Az audiencia során szóba került a zsidó hitközségek segélyének kifizetése, amit a miniszter a lehetőség szerint kilátásba helyezett.

Wesel Albert főrabbi Bukarestben az ortodox zsidóság összes problémáiról eredményesen tárgyalt

Bucuresti-Bukarest, március 19. (Az Uj Kelet tudósítójától). Wesel Albert tordai főrabbi, az ortodox hitközségek központi irodájának újonnan megválasztott elnöke a pénteki nap folyamán audiencián jelent meg Craciunescu kultuszminiszteri államtitkárnál és ismertette előtte a hitközségi szervezetek nem rég lefolyt választását. A kihallgatás majdnem három óra hosszat tartott. Az audiencia folyamán az ortodox iroda elnöke felemlítette az ortodoxia számos problémáját, többek között a kultusz-törvény végrehajtási utasításának ügyét és kérte a hitközségi segélyek minél előbbi kiutalását. Az államtitkár nagy figyelemmel hallgatta meg Wesel főrabbi fejtegetéseit és egyben felkérte, hogy az or-

toodox iroda a maga észrevételeit juttassa el hozzá a végrehajtási utasításra vonatkozóan.

Wesel főrabbi kilátásba helyezte, hogy a végrehajtási utasítást a központi iroda illetékes szervei részletes vizsgálat tárgyává fogják tenni és arról készített memorandumukat beküldik a minisztériumba. A kultuszminisztériumban szerzett értesülés szerint a központi irodánál lefolyt választást a minisztériumban a legnagyobb megnyugvással vették tudomásul, mivel úgy az elnök, mint Freund Chaim alelnök személye a legnagyobb bizalomnak örvend.

Wesel Albert főrabbi felkereste a pénzügyminisztérium illetékes osztályát is, hogy a hitközségi segélyekre vonat-

kozó akkreditívák kiutalását megsürgesse. A főrabbi intervenciójának előreláthatóan eredménye is lesz. A főrabbi felhasználta bukaresti tartózkodását arra is, hogy a fővárosi zsidó testületéknél és intézményeknél tisztelgő látogatást tegyen. A kultuszminisztériumban interpellált a rabbik vizsgájának elhalasztása ügyében. A kultuszminiszteri államtitkár kijelentette, hogy a rabbivizsgálatok hosszabb időre való elhalasztása nem áll módjában, tekintettel azonban arra, hogy az eredeti vizsgaterminus péntekre esik, a vizsga napját május ötödikébe állapítja meg. Minthogy további elhalasztásra nincs kilátás, minden érdekelteket felhívja, hogy a vizsga napján jelenjenek meg, mert ha ez nem is sikerül, úgy pótvizsgának helye van, míg ha most nem jelentkezik, minden jogát elveszti esetleges későbbi vizsgára.

Egész Biharmegyében nagy árvízveszedelem fenyeget

Oradea-Nagyvárad, március 19. (Az Uj Kelet tud.) Nagyváradon és Biharmegyében az árvízveszedelem egyre nagyobb méreteket ölt és nagy pánikot idéz elő a lakosság körében. A Sebeskörös és a Feketekörös összekötő csatornája kiáradt és elhagyta medrét. Ghica biharmegyei prefektus személyesen szállott ki az áradás színhelyére és a csendőrség, valamint a katonaság segítségét kérte a veszedelem sodródott környék részére. Ezen kívül táviratot küldött több erdélyi városba, ahonnan segítséget kért az árvízveszedelem megfékezésére.

Az egész környéken veszedelemmel fenyeget az áradás. Nagyváradon a Pece kiöntése egyre nagyobb területet áraszt el. A Rulikovszki-úti Pece-hídat elzárták. Várad-Velencén több utcát öntött el az ár és egész éjszaka folytak a kilakoltatások, a katonaság segítségével.

Belényesen ugyancsak nagy veszedelemmel fenyeget az áradás, amely husz kilométernyi területet öntött el. A Nagyvárad és Belényes közötti országutat is elárasztotta a víz, úgy, hogy megszakadt minden közlekedés. Hasonlóképpen Belényes és Székelyhid között is megakadt minden forgalom. Attól tartanak, hogy Belényes is víz alá kerül. A hatóságok az egész megyében állandó permanenciában vannak, hogy segítséget nyújtsanak az árvízveszedelem megfékezésére.

Csecsemőhullát vettek ki Bukarestben kóbor kutyák szájából

Bucuresti-Bukarest, március 19. Szombat délelőtt a bukaresti Cantacuzino utcában a járőrelők arra lettek figyelmesek, hogy az összeverődött kutyák egy papírcsomagon verekednek. Közelebb menve látták, hogy a csomagban egy csecsemőhulla van. A kutyák a fejét már majdnem teljesen összerágták. Értesítették a rendőrséget, amely azonnal megindította az erélyes nyomozást.

Negyvenharmadszor győzött Cambridge Oxford fölött

London, március 19. Ma zajlott le a cambridgei és oxfordi egyetemi hallgatók tradicionális hatevésos regatta-versenye. A versenyt hat hosszal Cambridge nyerte 19 p. 11 másodperc alatt. Cambridge-nek ez a 43-ik győzelme Oxford felett, a háború után pedig egyfolytában a ki-lencedik. Oxford eddig negyvenszer került ki győztesen a két egyetemi város regatta-csapatának mérkőzéseiből.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. szám. Telefon 9-77

Taxa postală
plătite în numerar
No. 224.716-929.

da Baron L. Pop (vol. Telefon: 9-77. Előfiz. vonta 110, negyedév 600, egészévre 1200 havonta 1, negyedév egészévre 10 dollár értékű valuta. Hirdet. szerint. Az „UJ KELET” bányásági zsidóság egy Cikkünk utánnomlás megjelölésével.)

Előgtételi a vert

A vertfejú, vagy igazán a caprestii iskola igazgatója van. A vizsgálat január 24-én nem rendezést iskolájában.

Most már csak a Jor helyzetének tisztázása maradt. A miniszterelnök olcsó gótt a caprestii tanító n hogy „nem ott verték volna”. Pedig egy olyan rendezésönista előadást zsidótöbbségű közegben demel meg sem verést, vicceket.

Cuza ur pozícióját is Cuza ugyanis rágalmaz tribünjéről. Anélkül, hogy volna méltó büntetését.

Illetőleg mégis meg Capbátutól. A caprestii egy nagyon szép levélben természetesen dolog, ha is nrelvü előadást is rendezésük többesége, a tónak többsége zsidó. Iskolapolitikat egyébként gyűlölettel csinálni. Al vihart arat.

Ezeket mondja Capbát tanító Cuzának, az egyes Aki nyugodt lélekkel és magasabb állambölcs caprestii iskolába.

A fekete gyémánt

Csak egy rövid hír az egy egész korszakot jelentermelése az utóbbi két 1912-i nivóra süllyedt világom, amelyet a tudor hogy a szén, a föld fekete gyémánt egyik arculatát meg fogja váltá ságnak, a nagyságnak viteremteni: csodót mondó

A kiváló kohók tüzes lenné racionalizált gépüteme a munka lélegzet hagyása: a fekete gyémánt megtörte, megcsufolta, e nagy óceánjáró hajók már nem izzik a szén, a hajók nagyrésze üresen áll a kikötők dokkjában haszon kisértete elütte a tűz melegt, melyet a lehel magából.

A vonatjáratok moznül hevernek a fűtőház szerzte lecsökken személem ebben a vonatkozgessé tette a szén felhő egy fél évtizeddel ezelőtt abban főtt, hogy mi lesz a mai civilizációval a föld szénkészlete egy Ma már ez a gond nem sok fejében ez a rémlátben született meg, amik sok javában termeltek tás egyre emelkedőben v

Az elárvult gyárak, a váltó milliók ma már btekintenek a kohók felémő tűz égett még néhá A Szén őfelsége, ahogy neveze el a sötét bányáanyagát, ma már trónjlik az elhagyott tárnák A nagy fejlődés, a nááll egy szomorú és késtehetetlensége közepette tükben, amelyben a mungült el: a szén hatalm megkevesbedett. A moellenállhatatlan hatalm hazugságnak bizonyult bírő nagyipar és kapitaltatlan lendülete megtörban.

A bányák mélyén rob százezrek egyre nagy hagyják el a sovány kerkat. A szén hódító hadefenzivává szűkülte öszvetette vissza az embermát a utolsó két eszte

Román Állami Osztálysorsjáték

sorsjegyei kaphatók:

Banca Ilescu S. A. & Dr. N. Ligethy

főelárusítóknál Cluj, Regina Maria No. 42.

Telefon 11-54.

Az I-ső osztály sorsjegyek árai:	egész	fél	egynegyed	egynyolcad
	1000 lei	500 lei	250 lei	125 lei

Minden második sorsjegy nyer. Fokozódó nyereményesély. Vidéki megrendeléseknél a sorsjegy árai az ajánlási díjjal együtt küldendő be postautalványon.

FELHÍVÁS csekély tőkebefektetés — nagy kereseti lehetőség!

Cluj, Arad, Alba, Torda, Nasaud, Somes, Satumare, Mures, Maramures, Hunedoara és Salaj vármegyék területére ügynökök és az egyes városokban fő-ügynökség, ügynökségek felállítására, vállalatára alkalmas intézmények, egyé-nek kerestetnek.

Ajánlatok intézendők: BANCA ILESCU S. A. CLUJ.